

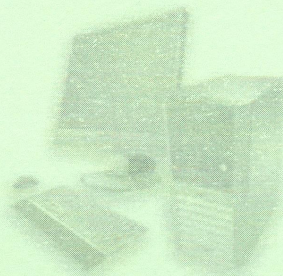
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Інститут кібернетики
імені В. М. Глушкова НАН України

Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка
Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Дала
Донецький національний технічний університет
Донецький національний університет

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
31 травня - 1 червня 2012 р.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В НАУЦІ,
ОСВІТІ ТА ЕКОНОМІЦІ

м. Луганськ, ЛНУ ім. Т. Шевченка

Розділ 3. Інформаційні технології в соціально-економічних системах.....	262
Гончаренко О. Ю.	
Моделі оцінки впливу податкової системи на інвестиційні процеси	262
Гриценко К. Г.	
Динамічний аналіз діяльності страхових компаній з використанням карт Кохонена	264
Заславська О. В.	
Розв’язання завдання оптимального розміщення соціальної інфраструктури в малих містах України.....	267
Іє О. М., Крамаренко В. О.	
Розрахунок тарифних ставок за ризиковими видами фінансового страхування	270
Манжула С. П.	
Визначення оптимальних параметрів експортних потоків.....	273
Мязіна Н. О.	
Порівняльний аналіз реалізації непараметричних критеріїв в статистичних програмних засобах.....	275
Руда О. В.	
Теоретико-методологічні основи та методи визначення рівня економічної безпеки підприємства	277

УДК 368.01

РОЗРАХУНОК ТАРИФНИХ СТАВОК ЗА РИЗИКОВИМИ ВИДАМИ ФІНАНСОВОГО СТРАХУВАННЯ

Іє О.М., Онопченко С.В.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Актуальність дослідження проявляється в тому, що розвиток соціально-орієнтованої економіки в Україні передбачає поліпшення добробуту кожного громадянина. Цьому напряму розвитку країни підпорядковані всі важелі державотворення, включаючи державне і недержавне страхування майна фізичних і юридичних осіб.

Майнове страхування, як і інші види страхування – це перш за все вид підприємницької діяльності і неможливий без отримання прибутку. Це досягається тим, що не за кожним договором настає обумовлений випадок і проводиться виплата. В умовах конкуренції страхові компанії все більш розширюють круг страхових ризиків. Зі всіх цих причин значущість страхування в сучасному суспільстві постійно зростає.

Розрахунок тарифів з будь-якого виду страхування є процесом, у ході якого визначаються витрати на страхування даного об'єкта. За його допомогою визначаються собівартість і вартість послуги, що надається страховиком страхувальникові. В узагальненій формі актуарні розрахунки можна представити як систему математичних і статистичних закономірностей, що регламентують взаємини між страховиком і страхувальниками. На їх основі визначається частка участі кожного страхувальника у створенні страхового фонду (резервів), тобто визначаються розміри тарифних ставок. Саме через систему актуарних розрахунків встановлюється обсяг фінансових зобов'язань страховика, ліквідність його страхових зобов'язань.

Тарифну ставку, що становить основу страхового внеску, називають брутто-ставкою. Вона складається з нетто-ставки і навантаження. Нетто-ставка призначена для

формування страхових резервів, їх основної частини, що використовується для виплат страхового відшкодування. Навантаження необхідне для покриття витрат на проведення страхування.

На розмір нетто-ставки впливають фактори, які викликають розходження в ступені ймовірності збитку, що враховується в розрахунку ризикової надбавки.

Прибуток у тарифі закладається як самостійний елемент ціни на страхову послугу при калькуляції навантаження, збільшуючи вартість страхування.

Норматив на формування прибутку від страхової діяльності в структурі тарифу складає 4-6%.

Встановлення страхового тарифу, який розраховується актуарієм, найчастіше називають базовим. Для цього повинні бути встановлені та розраховані базові величини: ймовірність страхового випадку, середня страхова виплата та страхова сума, ризикова надбавка та навантаження (його частка).

Це можна представити у вигляді формули

$$T = P \times \frac{\bar{V}}{C} + R + N,$$

де T – страховий тариф (брутто-ставка); P – ймовірність настання страхового випадку; $\bar{C}$ – середня страхова сума на один договір; R – ризикова надбавка (надбавка безпеки); N – навантаження.

При укладанні договору андерайтер, фахівець з оцінки ризику, встановлює страховий тариф для конкретного договору страхування. З цією метою він використовує базовий тариф та поправочні коефіцієнти до нього, які враховують не тільки рівень ризику, але й умови договору страхування.

Розрахунок тарифів відбувається при заздалегідь запланованій або відомій кількості договорів, що передбачається укласти зі страхувальниками.

Середнє страхове відшкодування за одним договором страхування при появі страхового випадку, розраховують за формулою

$$S_b = \sum_{k=1}^M S_{b_k} / M ,$$

де S_b – страхове відшкодування за одним договором; M – кількість страхових випадків.

Основна частина нетто-ставки (T_0) зі 100 грн. (страхова одиниця) страхової суми розраховується за формулою

$$T_0 = 100 \cdot \frac{S_b}{S} \cdot q ,$$

де S – середня страхова сума за одним договором страхування; q – ймовірність настання страхового випадку за одним договором страхування.

Тарифна політика страховика це цілеспрямована діяльність щодо встановлення, диференціації та зміни страхових тарифів в інтересах ефективного розвитку страхування.

Висновки. Страхова галузь України, як і вся її економіка, зазнає нині безпрецедентних змін. Зміни мають бути фундаментальні й стосуватися політичних, юридичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів еволюції суспільства. Основні напрями розвитку страхового ринку такі: законодавче забезпечення подальшого розвитку страхової діяльності; податкова політика; інституціоналізація страхового ринку; удосконалення методології страхової справи; кадрове забезпечення; інвестування.

Література:

1. **Базилевич В.Д.** Страховий ринок України/В.Д. Базилевич. – К.: Товариство «Знання», КОО. – 1998. – 374 с.
2. **Бігдаш В.Д.** Страхування: Навч. посібник/В.Д. Бігдаш. – К.: МАУП, 1998. – 424 с.
3. **Калашніков О.М.** Страхування/О.М. Калашніков. – Х.: ХНАУ, 2002. – 61 с.
4. **Лаптев С.М.** Основи актуарних розрахунків: Навчально-методичний посібник/С.М. Лаптев, В.І. Грушко, М.П. Денисенко. – К.: Алерта, 2004. – 328 с.
5. **Никулина Н.Н.** Страхование. Теория и практика: учеб. пособие/Н.Н. Никулина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 511 с.